

Bezwaren tegen Livelink

‘Zelfs met mooie spatborden blijft het een Trabant’

Livelink verbindt al tien jaar groen-onderwijsinstellingen digitaal met elkaar. Dat is tenminste de bedoeling. Maar dit ict-platform is niet bij iedereen geliefd. Rein Bijlsma, docent informatica Groenhorst College Barneveld en enthousiast *ict-watcher*, wijst op bezwaren en alternatieven.

“Het groen onderwijs heeft zich massaal tot Livelink bekeerd. Dat biedt misschien een geschikt documentmanagementsysteem, maar het wordt bijvoorbeeld nooit een goede elektronische leeromgeving. Daar is het ook nooit voor gemaakt en dat moet je niet willen, maar we hebben nu eenmaal dat systeem. Dat schuif je zomaar niet opzij. Het reguliere onderwijs is wat dat betreft veel vrijer: niet afhankelijk van één systeem.”

“Aanvankelijk was ik docent Nederlands en tekenen. Nu sta ik op de rol als docent informatica. Wat ict betreft, daar ben ik ingerold. Ik verdiep me al jaren in de mogelijkheden en wat we ermee kunnen in het onderwijs. Ik volg dat niet alleen voor mijn werk, maar ook als hobby op mijn weblog. De ict-ontwikkelingen gaan steeds sneller in een steile curve omhoog. Heel boeiend. Dat heeft ook consequenties: een leerling krijgt nu op een dag meer informatie binnen dan een middeleeuwer in heel zijn leven.”

“Ik hoop ooit binnen de Aeres-groep aan de slag te kunnen als een soort *ict-trend-watcher* rondom de vraag: Wat kunnen we met ict en hoe kunnen we dan de mensen meekrijgen?”

Exhibitionisme

“Mediawijsheid? Ja dat mis ik soms bij veel docenten. We vormen ook een vergrijzende groep. Vaak zeggen we: ‘het is wel goed zo’. Het moet nut hebben, niet teveel tijd kosten en ook niet teveel

knopjes. En het moet liefst ook nog leuk zijn. Ik denk dat docenten soms de remmende factor zijn bij onderwijsvernieuwing waarin ict een rol speelt. Aan de leerlingen ligt het niet, die pikken alles direct op. Ze vertonen ook een enorm zapedrag. Als het even niet goed gaat, zijn ze weg en komen ze nooit meer terug. Zo zappen ze ook tussen hun bezigheden: *multi-tasking*. Ik zie dat bij mijn drie puberende dochters. Ze komen thuis, zetten msn aan en Hyves en ondertussen maken ze hun huiswerk. Mobieltje binnen handbereik.”

“Ken je Twitter, het bijhouden van een weblog via sms-berichten? De vraag die je dan voortdurend beantwoordt is: waar ben ik nu mee bezig? ‘Loop nu door het centrum van Amersfoort, net een presentatie gehouden op school, ga nu binnen bij H&M.’ Via de mobiel kun je dat zo op internet publiceren. Je ziet bij jongeren vaak ook een soort digitaal exhibitionisme. Een potentiële werkgever hoeft maar even te googelen. Ze zoeken inderdaad naar identiteit in die leeftijd en misschien past dat bij de manier waarop ze zich op internet manifesteren. De foto’s op Flickr, de filmpjes op YouTube, de *social networks* met enorme vriendenlijsten, met ‘vrienden’ uit de hele wereld.”

“Je ziet ook dat ze op de raarste tijden op het net zitten. Om 3 uur ’s nachts of 6 uur ’s morgens. Dat betekent dat je als school ook niet meer van 8 tot 5 kunt werken. Voor een school zoals deze, met

een landelijk imago voor diervoorzorg, is dat interessant. Want met alle concurrentie wordt het fysieke dekingsgebied kleiner, maar met virtuele middelen zijn er weer nieuwe mogelijkheden.”

“De virtuele wereld van *Second Life* is weliswaar weer op z’n retour, maar Amerikaanse universiteiten zoals Stanford of Princeton hebben er een campus ingericht. Je ziet ook dat voor veel jongeren de virtuele en de echte wereld in elkaar overlopen. Zonder harde scheidslijnen. Ze zijn alle twee even echt.”

Kasteel

“Met mobieltjes doen ze alles: praten, mailen, spelletjes, fotograferen. Die ontwikkeling gaat heel snel. Ze zetten ze nooit uit, ’s nachts evenmin. Dan kan het gebeuren, zoals onlangs bij een college op een universiteit, dat er vijf, zes studenten onrustig worden. Die zaten in zo’n *role-playing game* (*mmorpg*) en moesten in actie komen, want ze kregen een sms’je dat hun kasteel werd aangevalen. Ja, nadeel is dat zo iets best verslavend kan zijn. Aan de andere kant: wij zien veel nadelen, maar jongeren veel minder. Ze kunnen meestal zelf wel bepalen wanneer ze moeten stoppen.”

“In het onderwijs doen we helaas bijna niets met die mobieltjes. Onderwijs kan veel meer met ict. Als je nog ouderwets met een krijtje voor het bord staat, met alle respect, maar dat is voor veel jongeren iets uit de steentijd. School moet

Rein Bijlsma

Geboren in Haarlem (1953). Aanvankelijk docent Nederlands en tekenen, nu docent informatica Groenhorst College Barneveld, enthousiast ict-watcher (weblog op www.wauwel.nl) en schilder (exposeert hyper-realistisch en magisch-realistisch werk, ook op www.reinbijlsma.com). Op school voert hij allerlei ict-klussen uit en geeft nog wat Nederlandsachtige vakken zoals communicatieve vaardigheden.

Livelink

Livelink is eigenlijk de naam van het ict-platform dat niet alleen in het groene onderwijs wordt gebruikt, maar in veel grote bedrijven met internationale vestigingen. Het is het vlaggenschip van Open Text, een Canadees bedrijf in communicatiesystemen (de Nederlandse vestiging zit in Hoofddorp). Groen onderwijs (cq het ministerie van LNV) startte een pilot in 1998.

Livelink moest ruimte bieden voor het intranet van groene kennisinstellingen en een extranet voor samenwerking tussen die instellingen. Dat was de oorspronkelijke opzet. Voor LNV speelde ook mee dat het systeem het gehele groen-onderwijsveld (plus ondersteuning en onderzoek), haar beleidsterrein immers, zou verbinden en versterken. Er is een publieke website aan gekoppeld - www.groenkennisnet.nl - met informatie en links waarvoor je niet hoeft in te loggen. En vanuit Livelink worden sites zoals www.portfoliogroenleren.nl, www.gereedschapskist-beoordelen.nl (voor de ondersteuning van de invoering van competentiegericht groen onderwijs), www.lerenoverweidevogels.nl en www.groenkenniscooperatie.nl onderhouden.

Na de implementatie van het systeem zijn specifieke onderwijsfunctionaliteiten toegevoegd. Behalve documentbeheer, zijn er mogelijkheden voor portfolio's, projectmanagement, een leerlingvolg-systeem, onderwijsplanning, websitebeheer en de educatieve contentcatalogus.

Groen Kennisnet-Livelink heeft, aldus de beheerder, nu een 59.000 accounts uitgegeven in het groene kennissysteem. De grote bulk hiervan zijn mbo-leerlingen en hbo-studenten en er zijn ruim 10.000 docenten, ondersteuners, managers, onderzoekers en overige betrokkenen bij groene kennis. Zo'n 15.000 van deze accounts gebruiken Livelink actief, de overigen kijken alleen maar af en toe in Livelink. Daarnaast is er een groep anonieme gebruikers die zonder account toegang heeft tot een deel van het extranet van de school voor bijvoorbeeld roosters en nieuws.

vooral uitdagend zijn. En als school moet je variatie aanbieden, naar een mix streven. De bevlogen leraar met zijn inspirerende verhalen moet blijven inspireren, maar die kun je bijvoorbeeld ook filmen en op internet zetten. Eventueel achter een wachtwoord."

Jaguar

"Een aantal aoc's is inderdaad actiever op Livelink dan andere. Dat Terra niet meedoet, lijkt me heel verstandig. Want het doet me altijd een beetje denken aan het Oostblok waar de gehele bevolking vanuit het Politbureau met een Trabant werd verblijd. Je kunt er mooiere spatborden opzetten en je kunt blijven sleutelen, maar het blijft een Trabant. Het wordt nooit een Mercedes. Een Eend wordt nooit een Jaguar."

"Er is nu veel geld en energie ingestoken, en men denkt misschien dat men niet meer terugkan. Toch vind ik dat we conclusies moeten trekken. Als je alle uren gaat optellen en je kijkt naar het rendement, dan was elk normaal bedrijf al drie keer over de kop gegaan."

"Leerlingen haken af want die zijn veel gebruiksvriendelijker omgevingsgewend. Je hebt bovendien overal toepassingen van Web 2.0. Wat dat is? In Web 2.0 vullen de gebruikers zelf het web, heel flexibel. De wiki's zijn er een voorbeeld van, verder weblogs, Flickr, Hyves, Netvibes, noem maar op. Iedereen kan bestanden delen, reageren, bijdragen, voorkeuren veranderen, wat dan ook."

"Vanzelfsprekend probeert Open Text de mogelijkheden van Livelink zodanig aan te passen dat gebruikers tevreden blijven. Maar je kunt je er echt niet in blijven opsluiten. Aoc's zitten in vergelijking met het overige onderwijs bijvoorbeeld nog nauwelijks op YouTube. Dat is waar leerlingen zoeken. Ze gaan niet kijken op Livelink of er misschien een leuke school te vinden is. Kijk je in Livelink in een discussieruimte, dan zie je nog discussies uit 2002. Dat spreekt ook niet aan."

"Er zijn misschien best scholen waar Livelink naar tevredenheid werkt. Daar is intussen alle informatie die van belang is in het systeem gezet. Maar het gaat dan vaak wel erg moeizaam."

Pluim

"De poging om in Livelink een elektronische leeromgeving (elo) te maken kost veel tijd en veel energie. Maar er zijn goedkoper en gebruiksvriendelijker alternatieven. We zijn hier bezig met een pilot van *It's Learning*, een elo die allerlei mogelijkheden biedt met filmpjes, port-

folio en toetsen en die ook vanaf een mobieltje te benaderen is. Gelukkig is daar ruimte voor, pluim voor de directie."

"Livelink zie ik als een aanvulling. Ik denk niet dat we het overboord moeten gooien, hoewel na de jarenlange investeringen het gebruik nog steeds rudimentair is. Dat moet je toch aan het denken zetten. Hier op school is er een behoorlijke groep docenten die er tegenaan hikt. Het blijft iets met een oude motor, een mastodont uit het verleden. Te uitgebreid ook. Het systeem is aan alle kanten ingehaald. Maar goed, laat het dan maar doen waar het goed in is: opslag van bestanden en eventueel zoeken van bestanden. Bovendien kun je het groene onderwijs niet vergelijken met de bedrijven waarvoor het systeem is bedacht. Het idee dat je op Livelink alle informatie zet en dat we zo van elkaar leren er is veel meer waar we van kunnen leren als je even erbuiten kijkt. Dat gaat vaak veel sneller. Laat scholen hun materiaal aanbieden op de normale kanalen. We moeten misschien meer naar het reguliere onderwijs kijken hoe ze het daar aanpakken. Kennisnet is veel opener in vergelijking met Livelink."

Illusie

"Wat ik graag zou willen is tijdens een enerverende presentatie laten zien wat leerlingen uitvoeren op internet. Op een speelse manier mensen naar adem laten happen, want we hebben soms geen benul. Ouders niet en docenten niet. Noem het *media awareness*."

"Op messenger (zoals msn) vinden onze leerlingen iedereen boven de 30 bejaard. Toen ik vertelde dat ik er bereikbaar was, geloofden de leerlingen me niet. Ze moesten wennen, maar het is perfect voor een vragenuurtje tussen half 7 en half 8."

"Ik heb echt niet de illusie dat we dat allemaal bij kunnen houden, maar we moeten er wel vanaf weten. Op zo'n ict-conferentie in Maastricht (Design4all, eind maart) zie je driekwart grijze koppen. De enige jongeren die je ziet, zitten achter de knoppen. De toekomst is waarschijnlijk voor de *homo roboticus*, de mens waarvan de achterblijvende hersenen en ledematen weer wat opgepept worden met behulp van nanotechnologie." □